

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти МОН України

Український державний університет науки і технологій (УДУНТ), м. Дніпро
Українська асоціація управління проектами «УКРНЕТ», м. Київ
Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності (НДІІВ)
Національної академії правових наук України (НАПрН України), м. Київ
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, м. Київ
Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова
Національної академії наук України»
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ
Національний технічний університет України «Харківський політехнічний інститут»
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
університет імені Ігоря Сікорського», м. Київ
Одеський національний морський університет (ОНМУ), м. Одеса
Честоховський політехнічний університет, Польща
Uniwersytet Warszawski, Warszawa, Polska Rzeczpospolita, Польща;
Вища школа менеджменту у Варшаві, (WSM), Польща
Вища економіко-гуманітарна школа (WSEH) м. Бельсько-Бяла, Польща
Вища школа управління охороною праці в місті Катовіце, (WSZOP), Польща
Університет в Мішкольце, Угорщина
Варнський вільний університет імені Чорноризця Хороброго, м. Варна,
Республіка Болгарія
Компанія та видавництво «E – SCIENCE SPACE» м.Варшава, Республіка Польща
Інститут освітнього та професійного розвитку. м. Будапешт, Угорщина
за підтримки:
Центр Українсько-європейського наукового співробітництва
Видавничий дім «Гельветика»
Дніпропетровський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
Юридична компанія «ЮРСЕРВІС», м. Дніпро

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
МІСТ «КИЇВ-ДНІПРО»
«УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ»,
26-27 березня 2026 р.**

ДНІПРО

УДУНТ 2026

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
МІСТ «КИЇВ-ДНІПРО»
«УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙПРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ»,
26-27 березня 2026 р.**

**ДНІПРО
УДУНТ
2026**

УДК 005.8:[004.9:347.77]

У 67

Конференція запроваджена МОН України, Інститутом модернізації змісту освіти МОН України та зареєстрована Державною науковою установою «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації МОН України», посвідчення № 65 від 26.01.26 р.

Рекомендовано до видання Вченою радою УДУНТ

Протокол № 10 від 29.04.2026 року

Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.
Претензії до організаторів не приймаються.

Головний редактор д-р техн. наук, проф. Петренко В. О.
Науковий редактор д-р техн. наук, проф. Молоканова В. М.
Науковий редактор д-р екон. наук, проф. Перерва П. Г.
Науковий редактор канд. техн. наук, доц. Дорошко Г. К.
Вчений секретар канд. екон. наук, доц. Фонарьова Т. А.

У 67 Управління проектами. Перспективи розвитку проектного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансфер технологій : зб. наук. праць VIII Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (26-27 березня 2026 р.) / голов. ред. В. О. Петренко ; УДУНТ, УКРНЕТ, НДІВ НАПрН України. – Електрон. вид. – Дніпро : Укр. держ. ун-т науки і технологій, 2026. – 954 с.

ISBN 978-617-8665-00-5 (PDF)

У збірнику наукових праць наведені матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Управління проектами. Перспективи розвитку проектного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансферу технологій». Збірник наукових праць становить інтерес для наукових працівників, викладачів, фахівців з інтелектуальної власності та управління проектами, економіки та менеджменту, інформаційних технологій, а також студентів.

005.8:[004.9:347.77]

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons
[«Attribution-NonCommercial-ShareAlike» 4.0 International \(CC BY-NC-SA 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)
(«Із зазначенням авторства – Некомерційна – Поширення на тих самих умовах» 4.0 Міжнародна)

ISBN 978-617-8665-00-5 (PDF)

© Український державний університет науки і технологій, 2026
© Українська асоціація управління проектами, 2026
© Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України, 2026
© Колектив авторів збірника, 2026

UDC 005.8:[004.9:347.77]

P 93

The conference was initiated by the Ministry of Education and Science of Ukraine, the Institute for Modernization of Educational Content of the Ministry of Education and Science of Ukraine and registered by the State Scientific Institution "Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information of the Ministry of Education and Science of Ukraine", certificate No. 65 dated 26.01.26.

Recommended for publication by the Academic Council of the USUST
Protocol No. 10 of April 24, 2026

Materials are published based on the originals provided by the authors.
No claims are accepted against the organizers.

Editor-in-Chief, Doctor of Technical Sciences, Prof. Petrenko V. O.
Scientific Editor, Doctor of Technical Sciences, Prof. Molokanova V. M.
Scientific Editor, Doctor of Economics Sciences, Prof. Pererva P. G.
Scientific Editor, Candidate of Technical Sciences, Assoc. Prof. Dorozhko G. K.
Scientific Secretary of the Conference, Candidate of Economic Sciences, Assoc.
Prof. Fonareva T. A.

P 93 Project management. Prospects for the development of project and neuromegration, information technologies of management, technologies for creating and using objects of intellectual property rights, technology transfer : collection of scientific papers of the VIII International Scientific and Practical Internet Conference (March 26-27, 2026) / editor-in-chief V. O. Petrenko ; USUST, UKRNET, NDIIV NAPRN of Ukraine. – Electronic edition. – Dnipro : Ukrainian State University of Science and Technologies, 2026. – 954 p.

ISBN 978-617-8665-00-5 (PDF)

The collection of scientific papers contains materials from the VIII International Scientific and Practical Internet Conference "Project Management. Prospects for the Development of Project and Neuromanagement, Information Management Technologies, Technologies for the Creation and Use of Intellectual Property Rights, and Technology Transfer." The collection of scientific papers is of interest to researchers, teachers, specialists in intellectual property and project management, economics and management, information technologies, and students.

UDC 005.8:[004.9:347.77]

This work is licensed under Creative Commons License
[«Attribution-NonCommercial-ShareAlike» 4.0 International \(CC BY-NC-SA 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

ISBN 978-617-8665-00-5 (PDF)

© Ukrainian State University of Science and Technology, 2026
© Ukrainian Project Management Association, 2026
© Research Institute of Intellectual Property of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, 2026
© Collective of authors of the collection, 2026

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

- ПРОЙДАК Ю. С.** – голова, доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Українського державного університету науки і технологій (УДУНТ);
- БУШУЄВ С. Д.** – співголова, президент Української асоціації управління проєктами «УКРНЕТ», доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри управління проєктами Київського Національного університету будівництва та архітектури;
- КОДИНЕЦЬ А. О.** – співголова, доктор юридичних наук, професор, директор Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук (НАПрН) України; професор кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права Київського Національного університету імені Тараса Шевченка;
- ПЕТРЕНКО В. О.** – заступник голови, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами УДУНТ;
- ДОРОЖКО Г. К.** – заступник директора НДІВ НАПрН України, кандидат технічних наук, доцент;
- МОЛОКАНОВА В. М.** – доктор технічних наук, професор кафедри системного аналізу та управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;
- ВІХЛЯЄВ М. Ю.** – доктор юридичних наук, професор, директор Центру Українсько-європейського наукового співробітництва;
- ПЕРЕРВА П. Г.** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки бізнесу НТУ «Харківський політехнічний інститут», професор університету в Мішкольце (Угорщина);
- КОБЄЛЄВА Т. О.** – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки бізнесу НТУ «Харківський політехнічний інститут»;
- КІРІН Р. С.** – доктор юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К.Мамутова НАН України»;
- ЛАПКІНА І. О.** – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри управління логістичними системами і проєктами Одеського національного морського університету;
- КОРОГОД Н. П.** – кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами УДУНТ;
- КОЗЕНКОВ Д. Є.** – кандидат економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки, управління і соціально-гуманітарних дисциплін УДУНТ;
- КОЛЕСНИКОВА Т. О.** – кандадат наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник, директор наукової бібліотеки УДУНТ;
- РОМАШКО А. С.** – кандидат технічних наук, доцент, доцент НТУ України «КПІ імені Ігоря Сікорського»;
- ФОНАРЬОВА Т. А.** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами УДУНТ, вчений секретар видання.

ЗМІСТ

УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ

БУШУЄВ С.Д., БУШУЄВА Н.С., БУШУЄВ Д.А., БУШУЄВА В.Б. <i>МОДЕЛЮВАННЯ ЛАНЦЮГА СТВОРЕННЯ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ ІНФРАСТРУКТУРНИХ ПРОЄКТІВ.....</i>	21
О.І. KRAVCHUK, V. O. GOLOVINOV <i>THE IMPLEMENTATION PROJECT OF MOTIVATIONAL CLIMATE HR ANALYTICS: MANAGEMENT MODEL, DATA AND CYBER RISKS.....</i>	28
Ye.F. MAIMUR, scientific supervisor N.P. VOLKOVA <i>GAME-BASED PSYCHOLOGICAL TECHNOLOGIES AS A FACTOR OF PROJECT TEAM WORK EFFICIENCY.....</i>	33
YULIA PAPIZH, DIANA PASHCHENKO <i>HYBRID AND ADAPTIVE PROJECT MANAGEMENT METHODOLOGIES IN CONDITIONS OF UNCERTAINTY AND WARTIME.....</i>	41
БАРИШЕВСЬКИЙ А.І., ПЕТРЕНКО В.О. <i>МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙ.....</i>	47
БУЛАВІН Д.О. <i>МОДЕЛЬ АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА ДО ШВИДКИХ ЗМІН ЗОВНІШНІХ УМОВ.....</i>	55
ВИШНЕВСЬКА М.К., АНІЩЕНКО Л.О., ЯКОВЛЄВА-МЕЛЬНИК Н.Г. <i>ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТИМИ СИТУАЦІЯМИ В ПРОЄКТНИХ ГРУПАХ.....</i>	62
ЖУРАВЕЛЬ І.А., ЧЕРНОВА ЛБ.С. <i>ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ПРОЄКТАХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ.....</i>	70
КІЛАШ К.Ю., МЕРКТ О.В. <i>ВЕЛНЕС-ТУРИЗМ В УКРАЇНІ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....</i>	79

ЛАПКО О.О., ОНДЮК В.О. <i>РИЗИКИ ВТРАТИ ТА СТРАТЕГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗАСНОВНИКАМИ ПРИ ЗАЛУЧЕННІ ВЕНЧУРНОГО КАПІТАЛУ.....</i>	700
ЛЕПЕТАН І.М. <i>РОЛЬ КОНСАЛТИНГУ В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЄКТАМИ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ.....</i>	707
ЛЕПСЬКИЙ Р.С., ТКАЧОВ М.М. <i>ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ МІЖНАРОДНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ.....</i>	716
НЕЧЕПОРЕНКО Д.А., ПЕРЕРВА П.Г. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....</i>	724
ОМЕЛЬЧЕНКО О.П. <i>ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ПРАВ ІВ ТА ВИВЕДЕННЯ НА РИНОК.....</i>	730
ОСТАПЕНКО Д.С., БЕРДОС М.П., КОСЕНКО А.В. <i>КОНФЛІКТНІ СИТУАЦІЇ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....</i>	735
ПАЩЕНКО О.А., ХОМЕНКО В.Л. <i>РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТАХ: ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ.....</i>	743
ПЕТРЕНКО В.О., БАЛАН О.В. <i>АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ПОНЯТТЯ «ТОРГОВЕЛЬНА МАРКА».....</i>	749
ПЕТРЕНКО В.О., ШИНКАРЕНКО О.Л. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ У ФРАНЧАЙЗИНГОВИХ ВІДНОСИНАХ.....</i>	760
ПІЧКО Р.С. <i>ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ОФСЕТНИХ ДОГОВОРАХ.....</i>	771
САФОНОВА М.О., наук. керівник О.П. ОМЕЛЬЧЕНКО <i>ПРАВО ЛЮДИНИ НА СВОБОДУ ТВОРЧОСТІ В ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....</i>	779

УДК 347:77

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ У ФРАНЧАЙЗИНГОВИХ ВІДНОСИНАХ

В.О. ПЕТРЕНКО

доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України,
академік Академії наук вищої школи України, завідувач кафедри
інтелектуальної власності та управління проектами Українського державного
університету науки і технологій, м. Дніпро
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5017-1674>

О.Л. ШИНКАРЕНКО

здобувач кафедри інтелектуальної власності та управління проектами
Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро

FEATURES OF USING A TRADEMARK IN FRANCHISE RELATIONS

V.O. PETRENKO

Doctor of Technical Sciences, Professor, Honored Worker of Science and
Technology of Ukraine, Academician of the Academy of Sciences of the Higher
School of Ukraine, Head of the Department of Intellectual Property and Project
Management of the Ukrainian State University of Science and Technology, Dnipro
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5017-1674>

O.L. SHYNKARENKO

candidate of the Department of Intellectual Property and Project Management of the
Ukrainian State University of Science and Technology, Dnipro

***Анотація.** У статті здійснено комплексний аналіз використання торговельної марки у договорах франчайзингу (комерційної концесії). Досліджено специфіку договорів комерційної концесії і договорів франчайзингу, співвідношення цих понять та їх правової природи. У роботі наголошено на відсутності комплексного законодавчого закріплення договірних форм залучення виключних прав інтелектуальної власності до інноваційної діяльності. Вказано на відсутність спеціального закону України «Про франчайзинг». Підкреслено, що договір комерційної концесії (франчайзингу) має складну правову природу. Проаналізовано особливості правовідносин за договором комерційної концесії (франчайзингу). Вказано, що українське законодавство не регулює питання*

апробації бізнесу, на відміну від країн ЄС, де тестування франшизи передбачено в законодавствах або в кодексах етики франчайзингу.

Ключові слова: інтелектуальна власність, договір комерційної концесії, договір франчайзингу, франчайзер, франчайзі, торговельна марка, використання, комерціалізація, розпорядження правами на торговельну марку

Abstract. *The article carries out a comprehensive analysis of the use of a trademark in franchise agreements (commercial concession). The specifics of commercial concession agreements and franchise agreements, the relationship between these concepts and their legal nature are studied. The paper emphasizes the lack of comprehensive legislative consolidation of contractual forms of involving exclusive intellectual property rights in innovative activities. The absence of a special law of Ukraine “On Franchising” is indicated. It is emphasized that a commercial concession agreement (franchising) has a complex legal nature. The peculiarities of legal relations under a commercial concession agreement (franchising) are analyzed. It is indicated that Ukrainian legislation does not regulate the issue of business testing, unlike EU countries, where franchise testing is provided for in legislation or in franchising codes of ethics.*

Key words: *intellectual property, commercial concession agreement, franchise agreement, franchisor, franchisee, trademark, use, commercialization, disposal of trademark rights*

Використання об'єктів інтелектуальної власності у франчайзингових відносинах слугує фактором розвитку підприємства. У країнах з розвинутою економікою значного поширення одержав відступ прав на деякі види об'єктів інтелектуальної власності на умовах комерційної концесії (франчайзингу).

Актуальність розвитку відносин комерційної концесії (франчайзингу) обумовлюється тим, що широке використання та поширення такої форми господарської договірної кооперації, як комерційна концесія, створює сприятливі умови для розвитку малого підприємництва, оскільки саме інститут

комерційної концесії (франчайзингу) є однією з найбільш прогресивних форм залучення інвестицій та впровадження інновацій в економіку країни. Завдяки цим характеристикам франчайзинг отримав широке застосування в міжнародній практиці, є визнаним господарсько-правовим механізмом активізації інвестиційних відносин та важливим інструментом реалізації інноваційно-інвестиційної політики держави.

Незважаючи на те, що для України франчайзинг (комерційна концесія) - відносно нова можливість розширення бізнесу, на сьогоднішній день система франчайзингу має дуже розвинену ступінь спеціалізації.

В сучасній економіці франчайзинг - це підприємницька діяльність, згідно з якою на договірній основі одна сторона (франчайзер) передає другій (франчайзі) за винагороду на певний строк або без зазначення такого право використання об'єктів інтелектуальної власності: торговельної марки; знаку обслуговування; фірмового (торгового) найменування; послуг; технологічного процесу; спеціалізованого устаткування; ноу-хау; комерційної інформації, яка охороняється законом; інших, передбачених договором об'єктів права інтелектуальної власності.

Франчайзер (франшизіар, правовласник) - особа (як правило, юридична), власник прав на франшизу, ліцензію, яка продає (фактично передає в користування) свою інтелектуальну власність (торгову марку, ноу-хау і виробничу систему), спочатку випробувавши її на власних потужностях.

Франчайзі (користувач, оператор, франшизіат) - особа (фізична або юридична), яка придбає права на франшизу на певній території згідно з франчайзинговим договором або іншою угодою, що має за мету створення франчайзингової мережі.

Укладання договору франчайзингу переслідує мету використання однією особою об'єктів інтелектуальної власності та комерційного досвіду для успішної реалізації товарів, надання послуг чи виконання робіт і впливати таким чином на розширення ділової репутації іншої особи [1]. Це можливість

використання у підприємницькій діяльності користувача комплексу виключних прав контрагента, а правоволодільця – розширення мережі свого бізнесу.

Договір комерційної концесії – або, як його частіше називають у міжнародній практиці, договір франчайзингу – становить інтерес не лише з точки зору інтелектуальної власності, а й з позиції стратегічного розвитку бізнесу. Це один із найпопулярніших механізмів комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності та одна з найбільш успішних форм ведення бізнесу на сьогодні [2].

Такий договір має комплексний характер. Його структура може поєднувати елементи ліцензійного договору, договору про надання послуг, договору про конфіденційність (NDA), договору про спільну діяльність тощо – залежно від особливостей конкретного франчайзингового проєкту.

За договором користувач отримує комплекс прав, зокрема майнові права на використання засобів індивідуалізації правоволодільця, таких як торговельні марки та комерційне найменування. Також можуть надаватися права на інші об'єкти інтелектуальної власності: промислові зразки, винаходи, корисні моделі, об'єкти авторського права, комерційні таємниці, ноу-хау тощо. Окрім того, користувач може отримати доступ до комерційного досвіду та ділової репутації правоволодільця [2].

У договорі сторони погоджують умови, що стосуються території ведення бізнесу, вимог до приміщення та його оформлення, підбору й навчання персоналу, елементів уніформи, а також бухгалтерських стандартів, фінансової моделі тощо.

Універсальної форми договору комерційної концесії не існує, його зміст визначається специфікою сфери діяльності, бізнес-стратегією правоволодільця та іншими факторами [2].

Згідно ст. 492 Цивільного Кодексу України (ЦКУ) «Торговельною маркою є будь-яке позначення або комбінація позначень, здатних відрізнити товари (послуги), що виробляються (надаються) однією особою, від товарів

(послуг), що виробляються (надаються) іншими особами. Такими позначеннями можуть бути, зокрема, слова, літери, цифри, елементи зображення, комбінації кольорів» [3].

Стаття 1 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» визначає торговельну марку як позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг інших осіб. Відповідно до п. 2 ст. 5 Закону об'єктом знаку може бути будь-яке позначення, або будь-яка комбінація позначень (слова, літери, цифри, зображувальні елементи, кольори та комбінації кольорів, а також будь-яка їх комбінація) [4].

Як зазначає науковець Андрощук Г.О. «Торговельні марки — найважливіший інструмент брендингу та маркетингу в сучасній корпоративній екосистемі; вони не є лише позначенням чи декоративним елементом. Торговельні марки відображають філософію компанії, її прагнення досконалості та, найчастіше, її багаторічну репутацію» [5, с. 35].

Згідно глави 75 ЦКУ «Розпорядження виключними правами на торговельну марку здійснюється шляхом висновку відповідних договорів, а саме: ліцензійний договір, договір про передачу виключних прав, договір комерційної концесії» [3].

Використання торговельних марок зумовлює необхідність постійного збереження високої якості останніх, неухильне підвищення ефективності й раціональності виробництва, конкурентоспроможності продукції.

У статті 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [4] визначено термін «використання» торговельної марки:

- по-перше, право власника марки наносити її на товарі і при наданні послуг, для яких її було зареєстровано, тару, упаковку, в якій міститься такий товар, вивіску, етикетку, нашивку, бирку чи інший предмет, що має відношення до товару (послуги);

- по-друге, право вводити до господарського обороту товари, послуги, позначені торговельною маркою (продаж, імпорт, експорт, зберігання з метою

продажу, застосування під час пропонування для продажу товару (надання послуги), для яких було зареєстровано торговельну марку);

- по-третє, право використання торговельної марки в рекламі, діловій документації чи в мережі Інтернет (в тому числі використання доменних імен тотожних чи подібних до марки настільки, що їх можна сплутати).

Одним із основних аспектів розпорядження правами на торговельні марки є їх реєстрація. Реєстрація торговельної марки надає підприємству ексклюзивне право використовувати цей знак на ринку і захищає його від порушень з боку конкурентів. Також важливо мати належну документацію щодо власності на торговельну марку, яка підтверджує права підприємства на її використання.

Другим важливим аспектом є управління правами на торговельну марку. Це включає в себе встановлення стратегії використання марки, контроль за її використанням, вирішення спорів та конфліктів щодо прав на торговельну марку. Підприємство повинно визначити, як саме воно планує використовувати свою торговельну марку для підтримки бренду, просування продукції та залучення клієнтів.

У дослідженні [6, с. 511] науковці зосередили увагу на факторах ефективного використання виключних прав на торговельну марку. Комерціалізація права інтелектуальної власності на торговельну марку (ТМ) дає змогу їх власнику отримувати прибуток як за рахунок використання відповідної ТМ у власному виробництві, так і продажу або передачі відповідних прав на її використання іншим юридичним чи фізичним особам. Основними способами комерціалізації ТМ є: використання відповідної ТМ у власному виробництві; внесення прав інтелектуальної власності на ТМ до статутного капіталу підприємства; передача (продаж) прав на торговельну марку.

Розпорядження правами на торговельну марку дозволяє власнику марки встановлювати умови використання свого ім'я та логотипу іншими компаніями

чи фізичними особами. Це може бути у формі ліцензій, франчайзингу або продажу прав на марку. Розпорядження цими правами може приносити додатковий прибуток власнику марки, а також сприяти розширенню бізнесу шляхом партнерства з іншими компаніями. Однак, важливо укласти чіткі угоди щодо умов використання марки, а також контролювати якість продуктів чи послуг, що позначаються цією маркою, щоб зберегти репутацію бренду [7, с. 857].

Розпорядження правами на торговельну марку може включати укладання ліцензійних угод. Ліцензія на використання торговельної марки дозволяє іншим суб'єктам використовувати цей знак за умовами, визначеними угодою.

До переліку договорів щодо розпорядження виключними правами на торговельну марку входять договори комерційної концесії (франчайзингу). Г. Ткачук висловлює думку, що за цим договором передається право на використання об'єктів права інтелектуальної власності (торговельних марок, промислових зразків, винаходів, творів, комерційних таємниць тощо), комерційного досвіду та ділової репутації. Торговельна марка є визначальним об'єктом цього договору, адже саме торговельна марка є носієм ділової репутації правовласника і саме її використання дозволяє користувачу використовувати ділову репутацію. Майнові права на торговельну марку підлягають відчуженню і можуть бути предметом застави [8]. Автор підкреслює необхідність доповнення законів щодо визначення, істотних умов, особливостей укладення і виконання договору застави прав на торговельну марку, договору про внесення прав на торговельну марку як вкладу до статутного капіталу господарського товариства, а також положеннями про особливості передання прав на торговельні марки в процесі реорганізації юридичних осіб.

Як зазначає дослідниця В.В. Дмитренко за договором комерційної концесії (франчайзингу) надається дозвіл на використання комплексу об'єктів права інтелектуальної власності. Крім того, до предмета договору віднесено

також комерційний досвід та ділову репутацію (ч. 1 ст. 1116 ЦК України). Вона аналізує особливості правовідносин за таким договором: – договір укладається виключно між суб'єктами господарювання; – правоволоділець надає дозвіл на використання комплексу своїх об'єктів права інтелектуальної власності (зокрема, торговельної марки, винаходів, промислових зразків, творів) з метою територіального розширення свого бізнесу, що має позитивний економічний ефект. В.В. Дмитренко доходить висновку, що користувач, коли використовує об'єкти права інтелектуальної власності правоволоділця, користується його діловою репутацією; правоволоділець зобов'язується передати користувачу відповідні технічні документи, навчити його використовувати об'єкти права інтелектуальної власності, а також надавати постійні консультації, контролювати якість товарів та послуг користувача; користувач зобов'язується використовувати об'єкти права інтелектуальної власності, забезпечувати не гіршу за правоволоділця якість товарів і послуг, не розкривати конфіденційної інформації правоволоділця, а також дотримуватись його інструкцій [9, с. 157].

Науковиця Золота Л.В. доходить висновку, що користувач, ставлячи перед собою ціль здійснювати підприємницьку діяльність, користуючись торговельною маркою та комерційною таємницею правоволоділця і розроблену останнім конкурентоздатну систему організації й ведення справи, повинен також упевнитись у позитивній діловій репутації правоволоділця й максимальних можливостях розробленої ним системи. У даному випадку, мова в більшій мірі йде про обмін інформацією між сторонами на етапі переддоговірних переговорів, де формуються основні домовленості та умови, що будуть викладені у майбутньому договорі. На жаль, українське законодавство не регулює питання апробації бізнесу, на відміну від країн ЄС, де тестування франшизи передбачено в законодавствах або в кодексах етики франчайзингу [10, с. 18].

У роботі В.С. Дмитришина наголошено, що франчайзинг не є синонімом комерційної концесії, хоча ці поняття є досить близькими, але франчайзинг має

свої специфічні ознаки, які відрізняють ці поняття. За договором франчайзингу надається більш широкий у порівнянні з комерційною концесією обсяг прав, тому що, крім виключного права на продаж товарів, наданих виробником товару, він передбачає надання прав на об'єкти інтелектуальної власності, правовласником якого він є. Автор висловлює думку, що при франчайзингу, як правило, виробник надає право використання в комерційній діяльності покупця товарного знака, знака обслуговування, надає всебічну допомогу (комерційну, технічну, інформаційну, рекламну) в організації збуту товарів. В.С. Дмитришин уточнює, що за галуззю застосування франчайзинг може мати місце не тільки у сфері введення в обіг товарів, але і у сфері їх виробництва, а також у сфері послуг [11, с. 202].

Для розвитку франчайзингу в Україні необхідно внести зміни у законодавство України для нормативно-правового регулювання цих відносин.

ВИСНОВКИ. Проведене нами дослідження за поставленою проблемою виявило актуальність використання об'єктів інтелектуальної власності (в тому числі торговельної марки) в договорах комерційної концесії (франчайзингу). З'ясовано, що розвиток відносин комерційної концесії (франчайзингу) сприяє впровадженню інновацій та залученню інвестицій в економіку країни. У роботі наголошено, що на сьогоднішній день відсутнє комплексне законодавче закріплення договірних форм залучення виключних прав інтелектуальної власності до інноваційної діяльності. Погляди науковців з приводу співвідношення понять і правової природи договору комерційної концесії і договору франчайзингу різняться. Відсутній Закон України «Про франчайзинг». Ми підтримуємо позицію науковців, що договір комерційної концесії (франчайзингу) має складну правову природу. Проаналізовано особливості правовідносин за договором комерційної концесії (франчайзингу). Підкреслено, що українське законодавство не регулює питання апробації бізнесу, на відміну від країн ЄС, де тестування франшизи передбачено в законодавствах або в кодексах етики франчайзингу.

Література

1. Право інтелектуальної власності: Акад. курс: Підруч. для студ. вищих навч. закладів / О.П. Орлюк, Г.О. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський, В.С. Дроб'язко, В.М. Крижна, О.В. Пічкур, О.Д. Святоцький, О.О. Штефан; За ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. К.: Видавничий Дім «Ін Юре». 2007. 696 с., С. 595-602.
2. Договір комерційної концесії: особливості врегулювання правовідносин. URL: <https://nipo.gov.ua/dohovir-komertsijnoi-kontsesii/> (дата звернення 19.03.2026)
3. Цивільний кодекс України. Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356. URL: zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15. (дата звернення 19.03.26 р.).
4. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993, № 3689-XII// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 36. URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3689-12 (дата звернення 19.03.2026 р.).
5. Андрощук Г. Аналіз стану та організації захисту брендів у цифровій економіці (за матеріалами глобальних досліджень). *Теорія і практика інтелектуальної власності*. № 1. 2024. С. 35-44.
6. Петренко В.О., Кіжаєв С.О., Рудченко О.В. Фактори ефективного використання виключних прав на торговельну марку. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 2. 2020. С. 509-513. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-2/133>.
7. Петренко В.О. Розпорядження правами на торговельні марки. Управління проєктами. *Перспективи розвитку проєктного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансфер технологій* : зб. наук. пр. VII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (27–28 берез. 2025 р.) / за ред. В. О. Петренка, В. М. Молоканової, П. Г.

Перерви, Г. К. Дорожка ; УДУНТ, УКРНЕТ, НДІВ НАПрН України. Електрон. вид. Дніпро : УДУНТ, 2025. 1153 с. С. 849-858.

8. Ткачук Г. Щодо договорів про передання прав на торговельну марку. URL: C:/Users/ноут/Downloads/200-380-1-SM%20(1).pdf. (дата звернення 20.03.2026 р.).

9. Дмитренко В.В. Договори у сфері інтелектуальної власності за законодавством України. С. 150-160. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/84/2172/4708-1?inline=1>. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-007-0-9> (дата звернення 20.03.2026 р.).

10. Золота Л.В. Зміст франчайзигу: особливості договору комерційної концесії. *Нове українське право*. 2024. № 2. С. 14-20. DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2024.2.2>.

11. Дмитришин В.С. Договір комерційної концесії та договір франчайзингу. Співвідношення понять та правова природа. *Часопис Київського університету права*. 2010. №3. С. 199-203.

Наукове видання

**УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПРОЄКТНОГО ТА НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТУ,
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ
ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ,
ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

науково-практичної інтернет VIII Міжнародної-конференції
(26-27 березня 2026 року)
МІСТ Київ-Дніпро

Електронне видання

Авторська редакція

Головний редактор д-р техн. наук, проф. Петренко В. О.
Науковий редактор д-р техн. наук, проф. Молоканова В. М.
Науковий редактор д-р екон. наук, проф. Перерва П. Г.
Науковий редактор канд. техн. наук, доц. Дорожко Г. К.
Вчений секретар канд. екон. наук, доц. Фонарєва Т. А.

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 55,45. Обл.-вид. арк. 55,60.
Зам. № 31.

Видавець: Український державний університет науки і технологій.
вул. Лазаряна, 2, ауд. 2216, ауд. 263 (наукова бібліотека),
м. Дніпро, 49010.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №7709 від 14.12.2022

Адреса видавця та дільниці оперативної поліграфії:
вул. Лазаряна, 2, Дніпро, 49010